

Ngồi ta thấy ng nói trên đây có 4 cái ngu, làm mai, lãnh nh, gác cu, còm chũu. Mấy cái ngu khác thì không biết thế nào. Còn cái ngu thì ba thì tôi đã trải qua.

Xin nói ngay, gác cu tức là đi bầy cu (chim cu gáy) hay gọi là đánh cu. Chim cu gáy có nhiều loài, nhưng loài thông thường ng nói ta nuôi để đánh là loài chim gáy có tên tiếng anh là dove spotted và tên khoa học là Streptopelia chinensis. Nó thuộc loài bầy cẩu nhưng nhìn hiền lành, nhưng sống ở vùng nhiệt đới nam châu á như Trung quốc, Ấn độ, Sri Lanka, Việt nam...Thôi thì nó sống đâu mà nó, cái quan trọng là gác cu nó thế nào mà nhiều người chấp nhận "ngu" với nó với?

Thường thì ở Việt nam, người thôn quê ít nhất một lần mỗi người đã nghe tiếng cu gáy. Người bình thường thì nghe tiếng gáy con nào cũng như con nào. Nhưng người "trong nghề" thì hoàn toàn khác. Có con gáy giêng thì, con gáy giêng kim, rồi thì đồng, thì sấm...Rồi con thì gáy 1 hũu, con thì 2 hũu thậm chí có con gáy 3 hũu và có con không có hũu, nhưng 2 loài sau cùng rất hiếm. Gáy như vậy là sau là 1 hũu, còm cu cu...cù. Còn 2 hũu sấm là còm cu cu...cù...cù. Chim gáy đá nhau hoặc là tranh giành chim mái hoặc tranh giành lãnh thổ. Thường 2 con đứng ở hai gốc cây khác nhau cùng thì nhau tiếng gáy. Chim mái chờ đứng lắng nghe và theo dõi. Hai bên trổ tài nghênh ra, nào là chiêu, nào là thúc, nào là gù nào là dậm... Bên nào chủ hũu người coi như thua cuộc và sẽ bay đi. Nếu sau khi đã hũu ngón nghênh mà vẫn bắt phân thắng bại thì mới sẽ đứng tại chân tay và miêng nhau. Có 2 lao vào nhau thì nhìn thấy còm nh một bên mà bỏ vào tình yêu còn một bên là chỉ m đoét người yêu bên nào cũng có đứng lên để chỉ n đứng hũu mình. Nó dùng cách quật vào nhau, dùng mỏ mổ nhau, dùng chân kẹp nhau và còn nhiều động tác khác như đã đề bay đi khi thấy địch thủ thua thắng theo, nó sẽ quật người c trỏ lại, gọi là đòn hũu mã thường đó! Nhìn 2 con chim gáy đánh nhau còn sống ng nhìn đá gà nhiều người mê mải. Nếu gặp chúng đá nhau đúng lúc trời mưa thì đây khi nó đá say, lông nó sẽ ướt bết nước mưa và khi đó ta có thể bắt luôn cả 2 con đem về...nếu u cháo nếu không phải dân chủi cu. Còn gặp dân nhà nghề thì khi phải nói, chờ xem thôi đã thay sống ng rồi huống chi là tóm được chúng. Có khi được vàng còn không sống ng bằng nữa.

Kể cũng là hũu con trẻ ng mới mà thường con trẻ ng cũ thì con trẻ ng cũ lập tức bay đi nơi khác và con mái lại theo con trẻ ng mới, cái này không giống người làm nghề? Gặp con trẻ ng mà vì lý do nào đó mà chim mái nó không còn thì không đến nơi khó bỏ hoặc như phúc nếu con trẻ ng gan dạ và khỏe một chút. Chờ gặp con "cu mới" thì xui cho hạnh phúc nhà em rồi đó, nó chỉ n đứng đến hũu thì cu cùng, với lại nó còn non nên rất khỏe nữa, chim non háu đá là vậy đó!

Mãi kể chuyện cu đá nhau quên cả chuyện gác cu luôn.

Xem một video clip mình họa của một bạn có nick là cuccru post trên youtube

Trước hết muốn gác cu thì phải nuôi được một con cu mới. Chuyên này không dạy chút nào. Thông thường thì cu trưởng thành (loài mình đánh v, ch không phải là chim con nuôi lên), phải nuôi ít nhất là 1 năm có khi 2 có khi 3-4 năm nó mới nở, nghĩa là nó bắt đầu gáy trước khi chim ngoài. Nhưng coi chừng, nếu đem đi đánh ngay có khi gặp con ngoài quá là "lớn" luôn, phải cho nó tập dần, nghĩa là phải cho nó con hiên hiên trước để nó tin cái đã. Sau khi đánh được con đầu tiên nó mới thực sự thành mới. Khi bắt được con cu mới hay khó lắm, nhiều con hay lên cây vàng nhưng thông thường dân chơi cu nghe thì bao nhiêu cũng không bán. Tôi biết có con đi mua chiếc xe dream Thái mà họ không đi.

Con mới hay phải là con mới phải dạy sào, nghĩa là treo đầu gáy đó, treo lên là gáy ngay, không được sợ cu ngoài, phải biết lúc cần lúc nhu. Lúc nào cần thì thúc, lúc nào thì gù, lúc trộm, lúc bắt, lúc khoan thai lúc dằn dèp...

Chim cu gáy thuộc loài chim rất tinh, nó quan sát rất nhanh để hình thành thói quen, nó biết cái gì là nguy hiểm nên phải né nếu cu mới không hay thì cần ngày sẽ thành công cốc. Bởi được một con cu khó lắm, có khi hàng tháng trời không được con nào.

Loài cu mới cũng là một nghệ thuật, phải tinh xảo, phải phải giữ sao cho một người nhìn gần cũng không thấy mới được. Loài chim cu mới không phải ai cũng làm được và làm được chưa chắc đã bày được. Khi đi đánh cu không phải cây nào cũng treo được như loài chim chào mào mà phải có chỗ cây, chỗ hợp sao cho con cu mới thì quan sát rõ mà chim cu ngoài thì phải không nhìn rõ. Rồi cây phải có "cành thò" một tay chuyên môn của dân đánh cu. Cành này cũng được gọi là cành thò, vì hợp nhất khi chim đã vào tay cành này thì coi như xong 99% dính bẫy. Cành này phải song song với cành gù tay loài chim mới. Nó phải không được xa lắm, cũng không được gần lắm, nếu gần lắm chim ngoài sẽ cắn nhau với chim mới, khi đó chim mới vùng vẫy và bẫy dễ bị sập mà không bày được chim. Nếu xa quá thì sẽ khó cho con chim ngoài tiếp cận cần cần gù.

Đánh cu có mấy giai đoạn như sau:

Đầu tiên con mới sẽ gáy chiêu (nhớ kiểu đánh để xem quanh đây có ai không mà để ta gáy 1 mình vậy!), giở ng rất khoan thai, cu cu cu...cù, cu cu cu...cù, mới liên tục nhau để 30 giây. Nếu không có con nào cần thì nó cứ rã như thế, cho đến khi có cu ngoài gáy đáp trả, hoặc khi nó nghe tiếng vỗ cánh của chim ngoài.

Khi đó nó đi giở ngay, tay chiêu chuyển sang thúc (có vẻ thách thức lắm), nếu xa thì nó khoan thai, cu cu cuuuuuuuu, cuc cu cuuuuuuuu, mới liên cách nhau khoảng 10-15 giây. Thúc cho đến khi cu ngoài bay đến gần hơn, thông thường thì cu ngoài bay thông lên trên như mũi tên, sau đó xòe cánh liên vòng như chim ó bay quan sát mới từ trên bầu trời cao rồi đáp xuống cây có chim mới. Dân nghe gọi là "chung cây", nghĩa là 2 con đã chung một cây, trên chỉ cần bắt đầu!

Bây giờ có 2 con thì nhau trước hết các ngón nghề mình có, con mới phải kiên trì không được đi để nghe hiểu, cho đến lúc con cu ngoài chuyển cành, tùy thuộc con mới gáy mà nó chuyển cành nhanh hay chậm đến cành thò.

Bây giờ, con mới không còn thúc nữa mà chuyển sang gù hoặc thúc với cần để rồi nhanh và cánh của nó thì như p như p, để nó nghiêng nghiêng ra và rồi thách thức và thò là con cu ngoài quên hết mọi thủ xung quanh xong vào cành gù để làm tròn...reeee, mạnh mẽ!

Gác cu

Viết bởi Tre Làng

Thư bày, 07 Tháng 7 2007 09:54 - Lần cập nhật cuối: Thứ 7, 23 Tháng 6 2010 21:44

buông xuống thì là xong.

Đôi khi nó vẫn thoát được, đó là lúc lười lâu ngày không còn chắc nịch nó vùng lâu sẽ rách lười và nó thoát, có con chim khôn vờ a vùng vờ a tìm đường ra chớ không phải vùng bắt mồi. Vì khi vùng, lười đi lên sẽ có lối phía dưới nếu có thời gian sẽ có đường thoát thân. Vì thế người gác cu phải thật chú ý, phải ngồi thật yên, không gợn cũng không xa lững chim quá, có khi ngồi nháy mắt cũng buồn, vì cu ngoài cũi quanh quẩn bên lững mà không chịu nháy, tình huống mà đi vờ thì không nên mà canh hoài cũng không xong. Có lẽ vì vậy mà người đi cho nghề gác cu là một trong 4 cái ngu chẳng!

New york, 11/11/2006

Sẽ kể lại những ngày gác cu đáng nhớ khi có thời gian.